

ROK SZKOLNY 2018/2019

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Przedmiotowy system oceniania został opracowany w oparciu o następujące dokumenty:

- Rozporządzenie MEN z dn. 3.08.2017r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Statut Szkoły Podstawowej nr 2 w Świebodzinie
- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania
- Podstawa programowa z biologii
- Program nauczania: „Puls życia” Program nauczania biologii w szkole podstawowej autorstwa Anny Zdziennickiej.

1. Wstęp:

A. Przedmiotowy system oceniania z biologii jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania zawartym w statucie szkoły.

B. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

C. Ocenianie określone jest na podstawie programu nauczania biologii.

D. O sposobie oceny poszczególnych rodzajów aktywności uczeń jest informowany ustnie lub wpisem w zeszyt, bądź na pracy pisemnej. Ponadto informacja o ocenie jest dostępna dla ucznia i rodzica w dzienniku elektronicznym.

E. Informacje na temat wymogów merytorycznych na oceny podane są w klasie w pierwszym tygodniu nauki nowego roku szkolnego.

F. Uczniowie orientują się w liczbie oraz zakresie tematycznym pisemnych sprawdzianów. Informacja o terminie sprawdzianu podana jest najpóźniej na tydzień przed pracą klasową, co potwierdzone jest wpisem w dzienniku.

2. Wymagania programowe:

Ocena z biologii jest informacją zwrotną dla ucznia, stanowi podsumowanie jego wysiłku i postępów z uwzględnieniem indywidualnego rozwoju i możliwości. Właściwej ocenie wiedzy i postępów ucznia służą: systematyczne, bieżące ocenianie.

Oceniane są: wiadomości, umiejętności, postawa ucznia i jego aktywność. Określając poziom jego wiedzy i umiejętności, informujemy ucznia, jaką część stawianych wymagań spełnił, co zrobił dobrze, co i w jaki sposób powinien jeszcze poprawić oraz jak ma dalej pracować.

- 1) wymagania programowe konieczne: opanowanie tych wymagań przez ucznia jest równoznaczne z oceną dopuszczającą i stanowi minimum pozwalające uczniowi na kontynuację edukacji na następnym szczeblu (ogólna orientacja ucznia w tematyce);
- 2) wymagania podstawowe- ocena dostateczna, umiejętność powiązania faktów;
- 3) wymagania rozszerzające – ocena dobra, znajomość pojęć;
- 4) dopełniające- ocena bardzo dobra, znajomość pojęć, faktów, zależności;
- 5) ponadprogramowe- ocena celująca.

Stopień celujący nauczyciel wystawia w zależności od poziomu wiedzy i umiejętności poszczególnych uczniów. Wymagania wykraczające, upoważniające do wystawienia oceny celującej, dotyczą ucznia, który opanował w pełni wszystkie wymagania programowe, a jego wiadomości i umiejętności są złożone, twórcze naukowo i wykraczają poza program nauczania.

Ponadto ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- 1) bierze udział w konkursie i osiąga w nim pozytywne wyniki,
- 2) wykonuje w sposób zadowalający prace i zadania dodatkowe, wyznaczone przez nauczyciela (np. modele, projekty),
- 3) wykazuje kreatywność na zajęciach lekcyjnych oraz koła rozszerzającego,
- 4) otrzymał maksymalną ilość punktów za odpowiedź pisemną lub ustną.

3. Sprawdzaniu i ocenianiu osiągnięć w szczególności podlegają:

A przyrost wiadomości w zakresie :

- a) wskazywania i opisywania: faktów i terminów biologicznych;
- b) zrozumienia zachodzących związków i zależności;
- c) opanowania naukowego języka biologicznego i podstaw myślenia naukowego;

B przyrost umiejętności w zakresie:

- a) samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji biologicznych;
- b) posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł;
- c) praktycznego stosowania informacji i metod naukowych;
- d) twórczego rozwiązywania problemów;

C postawy:

- a) systematyczność pracy przez cały rok (przygotowywanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji);
- b) aktywność i inicjatywa na lekcji;
- c) rozwój własnych zdolności i zainteresowań biologicznych.

4. Formy aktywności podlegające ocenie:

1. Dłuższe wypowiedzi ustne (przynajmniej raz w semestrze) np.: swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie procesów biologicznych, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu. Brana pod uwagę jest precyzja wypowiedzi, poprawność językowa, poprawność merytoryczna, wyczerpanie zagadnienia, puenta wypowiedzi.

2. Wypowiedzi pisemne:

1. Kartkówki, sprawdziany mogą obejmować materiał z trzech ostatnich lekcji lub szerszy, ustalony z uczniami (nie muszą być wcześniej zapowiedziane, ale mogą);

2. Sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć, co najmniej tydzień wcześniej);

Oceniana jest poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z poleceniem.

3. Aktywność na lekcji (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w grupie, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń, aktywny udział w zajęciach terenowych):

- uczeń pracujący aktywnie, zgłaszający się do odpowiedzi w czasie lekcji jest nagradzany „+”, gdy zbierze dziesięć plusów, otrzymuje ocenę bardzo dobrą;

- uczeń, który nie uważa na lekcji i nie pracuje może otrzymać „-”, gdy zbierze pięć minusów, otrzymuje ocenę niedostateczną.

W trakcie zajęć terenowych uwzględnia się umiejętność sporządzania notatek, wykonania schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenia relacji między elementami środowiska czy zebrania informacji. Podczas pracy z mikroskopem ocenie podlegają: umiejętność korzystania z mikroskopu, jakość wykonanych preparatów, umiejętność ustawienia preparatu.

4. Zadania domowe:

- za odrobione i przedstawione klasie zadanie domowe, uczeń otrzymuje „+” lub ocenę w zależności od zadanych treści;
- zadania domowe są obowiązkowe. Brak zadania domowego wiąże się z ustnym lub pisemnym (kartkówka) sprawdzeniem, czy uczeń utrwalił wiedzę i umiejętności zadane do domu. Wtedy zadanie domowe będzie oceniany zgodnie z zasadami ustalonymi w WSO;
- każdy uczeń ma prawo do dwóch braków zadań w semestrze; po ich wykorzystaniu, uczeń otrzymuje za brak zadania ocenę niedostateczną;
- braki zadań domowych oraz nieprzygotowanie do lekcji mają wpływ na ocenę z zachowania.
- pod uwagę bierze się samodzielność i staranność wykonania pracy, oryginalność, wykonywanie notatek graficznych (wykresy, diagramy), wykorzystanie różnorodnych źródeł informacji.

5. Zeszyty ćwiczeń:

- muszą być na bieżąco uzupełniane, są sprawdzane przynajmniej raz w semestrze.

6. Prace dodatkowe (samodzielne opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, monografie, portfolio, okazy wzbogacające zbiory, referaty i inne) uczeń może otrzymać ocenę od dostatecznej wzwyż lub za pomocą plusów analogicznie jak za wkład pracy w przyswojenie wiedzy. Oceniana jest zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy.

Uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją, bez żadnych konsekwencji dwa razy w ciągu semestru braku przygotowania do lekcji (z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych).

4. Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć:

Uczeń może być oceniany: w sali lekcyjnej, działań na rzecz szkoły i środowiska, uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

Uczeń może otrzymać ocenę (w postaci cyfry lub oceny opatrzonej symbolami „+”, „-”)

Obszary podlegające ocenie na lekcjach biologii:

- 1) prezentacja dłuższych wypowiedzi popartych literaturą,
- 2) udział w dyskusjach,
- 3) aktywność w toku lekcji,
- 4) pisemne zadania domowe i wykonywane na lekcji, prace klasowe, kartkówki,
- 5) stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów,
- 6) wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela),
- 7) działania wynikające z jego zainteresowań, wiążących się z programem nauczania oraz wykraczające poza program, np.:
- 8) własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych,
- 9) przygotowanie materiału do nowej lekcji,
- 10) zorganizowanie wystawy, konkursu itp.
- 11) rozwiązywanie zadań problemowych,
- 12) prace projektowe,

5. Kryteria oceniania i zasady wystawiania ocen:

A. Oceny dokonuje się według skali od 1 do 6;

B. W przypadkach gdy osiągnięcia można przeliczyć na punkty stosowane są progi procentowe:

100% - ocena celująca

Powyżej 85%- 99% - ocena bardzo dobra

powyżej 70%- 85% - ocena dobra

powyżej 55% - 70% - ocena dostateczna

powyżej 40% - 55% - ocena dopuszczająca

od 0% - 40% - ocena niedostateczna

C. przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

- selekcja materiału;
- adekwatność odpowiedzi do tematu;
- poprawność formułowania wniosków;
- poprawność stosowania terminów;
- poprawność rzeczowa i językowa;
- samodzielność wykonanej pracy;
- twórczość i kreatywność w działaniu;

D. dodatkowe informacje:

- jeżeli z powodów usprawiedliwionych uczeń był nieobecny na pracy pisemnej lub nie napisał jej na ocenę zadowalającą go, ma możliwość jednorazowej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem;
- uczeń ma możliwość poprawienia otrzymanej oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej w ciągu dwóch tygodni;
- w uzasadnionych przypadkach uczeń może zgłosić swoje nieprzygotowanie do lekcji dwa razy w semestrze;
- na każdej lekcji musi mieć zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia;
- na każdą lekcję musi być przygotowany z trzech ostatnich tematów;
- każdy dział kończy się pracą klasową, kartkówki obejmują trzy ostatnie tematy;
- poprawie podlegają tylko prace pisemne zapowiedziane przez nauczyciela;
- uczniowie informowani są o warunkach poprawy ewentualnej oceny niedostatecznej lub innej niesatysfakcjonującej go oceny, a także sposobie postępowania w przypadku nieobecności podczas sprawdzianu.
- uczeń zna tryb wystawiania ocen: semestralnej i końcoworocznej oraz warunki ich poprawiania;
- uczeń w uzasadnionych przypadkach ma prawo złożyć podanie o poprawienie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej, w terminie 3 dni od daty poinformowania o ocenie, składając podanie do Dyrektora Szkoły z umotywowaniem;
- wszystko, czego nie przewiduje PSO regulowane jest przez WZO zawarty w statucie szkoły.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z biologii klasy V

1. Wymagania ponadprogramowe - ocena celująca

- uczeń wykracza poza kryteria oceny bardzo dobrej; - uczeń opanował w pełni wszystkie wymagania programowe, a jego wiadomości i umiejętności są złożone, twórcze naukowo i wykraczają poza program nauczania.

- uczeń bierze udział w konkursie i osiąga w nim pozytywne wyniki,

- uczeń w sposób zadowalający (kreatywny i poprawny merytorycznie) wykonuje prace i zadania dodatkowe, wyznaczone przez nauczyciela (np. modele, projekty),
- uczeń wykazuje kreatywność na zajęciach lekcyjnych oraz koła rozszerzającego,
- uczeń otrzymał maksymalną ilość punktów za odpowiedź pisemną lub ustną.

2. Wymagania dopełniające- ocena bardzo dobra,

- uczeń spełnia kryteria oceny dobrej i posiada zasób wiedzy mieszczący się w ramach obowiązującego programu;
- uczeń wykazuje znajomość pojęć, faktów i zależności
- uczeń aktywnie uczestniczy w lekcji i służy pomocą innym;
- uczeń swobodnie operuje faktami i dostrzega związki między nimi;
- uczeń formułuje opinie na forum publicznym;
- uczeń samodzielnie rozwiązuje nietypowe problemy;
- uczeń samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji;
- uczeń dobrowolnie wykonuje różne prace związane ze zdobywaniem wiedzy;

3. Wymagania rozszerzające – ocena dobra,

- uczeń spełnia kryteria oceny dostatecznej;
- uczeń wykazuje znajomość pojęć
- uczeń aktywnie uczestniczy w lekcji
- zasób wiedzy ucznia mieści się w ramach obowiązującego programu;
- odpowiedzi ucznia są samodzielne, zawierają wymagane treści, poprawne pod względem językowym;
- uczeń może popełniać drobne błędy;
- uczeń samodzielnie rozwiązuje problemy;
- uczeń potrafi interpretować fakty i wyjaśniać ich przyczyny oraz skutki;
- uczeń dotrzymuje terminów wykonania zadań;

4. Wymagania podstawowe- ocena dostateczna, umiejętność powiązania faktów dostateczny

- uczeń spełnia kryteria oceny dopuszczającej;
- uczeń sporadycznie wykazuje się aktywnością na lekcji;
- uczeń dysponuje wiedzą określoną przez podstawę programową;
- uczeń potrafi korzystać z podstawowych źródeł informacji i wykonać typowe zadania;
- uczeń formułuje proste wnioski;
- uczeń umie wiązać proste fakty;
- uczeń potrafi wykonać proste zadania pisemne;
- uczeń popełnia nieliczne błędy rzeczowe;
- uczeń posiada skromny zasób słownictwa;

5. Wymagania programowe konieczne – ocena dopuszczająca

- uczeń wykazuje ogólną orientację w tematyce, jego wiedza stanowi minimum pozwalające na kontynuację edukacji na następnym szczeblu;
- uczeń dysponuje niepełną wiedzą, konieczną z punktu widzenia wymagań programowych;
- uczeń jest biernym uczestnikiem zajęć;
- uczeń wykonuje polecenia na miarę swoich możliwości;
- uczeń popełnia liczne błędy w zakresie wiedzy merytorycznej i sposobu jej prezentacji;
- uczeń przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na pytania o niewielkim stopniu trudności;

6. Ocena niedostateczna

- uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie umożliwiającym mu przejście do wyższego poziomu kształcenia;
- uczeń nie rokuje nadziei na uzupełnienie wiedzy programowej;

Warunki poprawy ocen niedostatecznych.

Każdy uczeń ma prawo do poprawy niedostatecznych ocen częściowych według następujących zasad:

- sprawdzian, test – w ciągu 2 tygodni od dnia oddania sprawdzonych przez nauczyciela prac

5. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana, o jeden stopień:

- frekwencja na zajęciach nie niższa niż 80% (z wyjątkiem długotrwałej choroby)
- usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach
- napisanie testu sprawdzającego wiedzę z oceną pozytywną
- staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym z konsultacji indywidualnych

6. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (np. brak pracy domowej, itp.) co zostaje odnotowane przez nauczyciela minusem (-)
- uzyskanie trzech minusów jest jednoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej
- każde nieprzygotowanie uczeń powinien zgłosić przed lekcją
- jeżeli uczeń opuścił sprawdzian, test powinien to wykonać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły; po tym terminie uczeń uzyskuje ocenę niedostateczną
- zadania domowe są obowiązkowe. Brak zadania domowego wiąże się z ustnym lub pisemnym (kartkówka) sprawdzeniem, czy uczeń utrwalił wiedzę i umiejętności zadane do domu. Wtedy zadanie domowe będzie oceniany zgodnie z zasadami ustalonymi w WSO.
- braki zadań domowych oraz nieprzygotowanie do lekcji mają wpływ na ocenę z zachowania.
- w każdym przypadku braku pracy domowej uczeń ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą lekcję. Dotyczy to również zadań domowych wykonanych niepoprawnie.